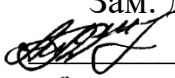

Государственное автономное профессиональное
образовательное учреждение
«Мамадышский политехнический колледж»

УТВЕРЖДАЮ
Зам. директора по ТО
 А.Д.Ахметшина
« 02 » 09 2024г.

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации

по учебной дисциплине

ОД.14 Родной язык (татарский)

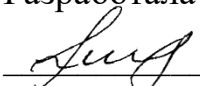
для специальности

43.02.15 Поварское и кондитерское дело

Мамадыш
2024

Фонд оценочных средств разработан на основе рабочей программы и примерного фонда оценочных средств по общеобразовательной дисциплине «Родной язык (татарский)» и в соответствии с Федеральным государственным образовательным стандартом среднего общего образования (приказ Министерства образования и науки РФ № 413 от 12 мая 2012 г. (в редакции от 12 августа 2022г.))

Обсуждена и одобрена на заседании
предметно-цикловой комиссии
общеобразовательных дисциплин

Разработала преподаватель:
 Р.Н. Кашапова

Протокол №
«28» августа 2024 г.

Председатель ПЦК Н.С.Порываева

Эчтәлек

Тема 1.1. Тел – аралашу чарасы, ижтимагый һәм сәяси күренеш.

Тема 2.1. Фонетика.

Тема 3.1. Сүз төзелеше һәм ясалашы.

Тема 4.1. Лексикология.

Тема 5.1. Морфология.

Тема 6.1. Татар әдәби теленең функциональ стильләре.

Тема 7.1. Синтаксис.

Тема 7.9. Текст. Туры һәм кыёк сөйләм.

Практик эш №1. Сорауларга жавап бирергэ һәм тәржемә итэргэ

Что ты любишь больше всего?

Как ты жарить картошку?

Чем ты режешь хлеб?

Как ты варишь компот?

Когда ты собираешь ягоды?

Как ты варишь варенье?

Какое мясо ты любишь?

Какой суп ты любишь?

Какую кашу ты любишь?

Любишь ли ты лапшу?

Практик эш №2

Беренче баганада – мәкальләрнең башы, икенче баганада - ахыры. Дәрәс “пар”ларын табып, русчага тәржемә итэргә кирәк.

1.Ипи-тоз,

2.Аштан олы

3.Ач кешенең

4.Ашаган белмәс,

5.Кеше ашы

6.Май ботканы .

7.Кунаклы йорт-

8.Кискән икмәк.

(1.Ипи-тоз,якты йөз

2.Аштан олы булып булмый

3.Ач кешенең ачуы яман.

4.Ашаган белмәс,тураган белер.

5.Кеше ашы тәмле була.

6.Май ботканы бозмас.

7.Кунаклы йорт-хөрмәтле йорт.

8.Кискән икмәк кире ябышмас.)

тураган белер.

ачуы яман.

хөрмәтле йорт.

якты йөз.

бозмас.

тәмле була.

кире ябышмас.

булып булмый.

Практик эш №3

Ижекләрден файдаланып шигырь юлларын язарга.

Һәр ,ипи ,кемгә,кирәк!

Ипи, көн дә ,һәм,кирәк!

Космонавтка да,ипи

Да. кирәк,очучыга.

Кирәк,ипи,сезгә,дә!

Кирәк,ипи,дә,безгә дә_

Кирәк,һәммәбезгә ,дә!

(Һәркемгә ипи кирәк!

Һәм көн дә ипи кирәк!

Ипи космонавтка да,

Очучыга да кирәк.

Ипи сезгә дә кирәк!

Ипи безгә дә кирәк_

Һәммәбезгә дә кирәк!)

Практик эш №4. Ризык исемнәрен язарга.

О	н						
Ч	э	й					
Ө	й	р	э				
Б	о	т	к	а			
Ч	э	к	ч	э	к		
Э	р	е	м	ч	е	к	
К	ы	с	т	ы	б	ы	й

А	ш						
И	п	и					
Т	о	р	т				
К	ү	м	э	ч			
Д	у	ч	м	а	к		
Г	ө	б	э	д	и	я	
Ө	ч	п	о	ч	м	а	к

Практик эш №5. Бирелгән текстка сораулар төзәргә.

Татарларда чэй ашамлыклары

Татарлар чэй яраталар.Күп әбиләр чэйне шикәр белән эчәләр.Кайбер кешеләр өрек, как, яисә лимон белән эчәргә яраталар.Ө кайберләре чэйгә сөт, я каймак салалар.

Чэй кайнар,хуш исле булырга тиеш.Чэйне матур чынаякка салып эчсәң,тагын да яхшырак була.

Чэй янына баллы пирог,талкыш кәләвәсе, чәкчәк, бавырсак, кош теле пешерәләр.

Практик эш №6 Сорауларга җавап бирергә.

1.Бу жөмлөләрне тәржемә итәргә һәм икмәккә карата үз фикеренне әйтергә.

Икмәк - тормыш тоткасы. Икмәк - һәр табынның күрке. Икмәк-туклык, сәламәтлек, хезмәт, шатлык, муллык , бәхет билгесе.

2. Шигырьне укып чык. Бу юлларның авторы кем һәм шигырь ничек атала? (Г.Тукай “Эш”)

Иртә торгач та язарга,дәрсен укырга тотын.

Тынма,эшлә,торма тик,тынсаң,тынарың жомга көн.

Күр,ничек эшли кояш: иртә тора,таң аттыра,

Көнозын күктә йөзә һәм көн буенча яктыра.

Син кояштан үрнәк алсаң,ижтиһад итсәң һаман,

Күп арасында кояш күк ялтырагың бер заман!

3.Сез татар халкының нинди таба ашларын беләсез?Үзен яраткан бер ризыкны әзерләү турында сөйлә.

(Камыр ашларының төрлелеге - традицион табынның үзенчәлеге булып тора.Таба ашларына барысыннан да элек ипи керә, әче камырдан әзерләнган кабартма, коймак иң борынгы ризыклардан: кыстыбый,бәләшләр, өчпочмак,пәрәмәч,бөккән, тәкә, гөбәдия; татлы камыр ашларыннан: катлама,кош теле, ләвәш,чәк-чәк,бавырсак – татар халкының иң хөрмәтле ашлары.)

4.Сезгә ризыкны әзерләү компонентлары бирелә. Ризыкның исемен әйтегез һәм ясау тәртибен сөйләгез.

Камыр -900-1000 г.

Әзер тура – 250 г.

Дөгә -300 -400 г.

Йөзем- 250- 300 г.

Йомырка -1 дистә

Кайнатылган сөт -350- 400 г.

Тоз,таба майларга май -50 г.

Практикэш №7. Тәржемә итәргә

Молочный суп,суп с лапшой,гороховый суп,рисовая каша,гречневая каша,чай с молоком,жареный картофель,варёная рыба,мясной

бульон, куриный бульон, яблочный компот, пирожки с капустой, рыбные котлеты.

Практик эш №8.

1.Г. Исхакый “Сөннэтче бабай” эсэрэннән өзек тыңлана , төшөп калган сүзне табарга. Тәржемә итэргә.

“Өйләрендә эллә никадәр жиһазлар булмаса да, жәмәгатыләре шул карт-карчык берлән бетсә дә, Гөлийөзем әби көн буге эштән бушамый иде. Ул кайвакытлар мич ягып күмәч сала, ... пещерә, бәйрәм көннәрендә картының намаздан кайтуына коймак хәзерләп куя иде.” (коймак)

2. Шигырьне укырга, тәржемә итэргә хәм исемен атарга.

Кем иң эшчән, кем иң тырыш – ул булыр!

Азрак сөйләр, ә хезмәте мул булыр.

Кем иң юмарт, кем иң гадел – ул булыр!

Үзе гади, ә табышы мул булыр.

Кем иң сабыр, кем иң түзем – ул булыр!

Ул булганда ил табыны мул булыр! (игенче)

Энже Мөэминова.” Игенче”.

3. Бәрәңге белән пещерелә торган татар халык ашы кыстыбыйны барыбыз да беләбез. Кыстыбыйның икенче исеме ничек? (Жавап: күзикмәк.)

4. Гомәр Бәширов “Туган ягым – яшел бишек “ эсэрэннән өзек тыңлана , төшөп калган сүзне табарга. Тәржемә итэргә

“... Берсе артыннан берсе икешәр, өчәр, дүртәр булып керә торалар, күчтәнәч алып чыга торалар. Якынлыкларына карап, әни аларның кечкенә капчыкларына я йомырка, я кызыл билле прәннек, я ... салып чыгара . Туган – тумача , кардәш-ыруга кергәндә, үзең дә шундыйрак күчтәнәч бирәләр...” (Гомәр Бәширов “Туган ягым – яшел бишек “.) Я нәрсә салып чыгара? (ак төш)

Практик эш №9. Место точек поставьте нужные буквы.

а) К..ләм, мək...лә, сəнг...ть, иг..тибар, г..рəп, дикьк...ть, һәр...яклы, ел..язма, яшə...е, г...мер, шəфк...ть, сөйк...мле, я...гын, бор...нгы, шөг...ль, гаж...п, г...мьсез, мөст...кыйль, к...нəфєр, кагыйд..., дэг...ва, дəв...м, мэгьлүм...т, орч..к, йолд...з, Бөг...лмә, жəмг...ять, жəмэг..ть, фəк..ть, бөт...несе, һəl...к, вэг...дә, пəрəвє..., к..рдəш, сəлам..т, мэг..риф, ядк..рь.

ə) Маш..на, ка..ш, реж..м, м..тор, юнə..ш, т..зек, к..пер, м..хан..к, л..тр, инж..н..р, кул..анма, каб...на, каб..ль, запа.., б..нз..н, яш..л, я..улык, п..чрак, г..р..ж, ху..а, авт..бус, аккумуля..тор, аморти..затор, стаб...л..затор, стан..ия, св..тофор, сал..н, рул.., п..дал.., ном..р, һ..лак..т.

б) Мам..к, т..бə, в..ранда, əйб..р, бүр..нə, бл..к, асфал..т, мат..а, мəй...ан, авыр...ык, д..м, ш..реп, ...ава, ка..ка, га..ка, ка..ак, бал..ык, иш...к, так..а, т..мер, кала..., то..ак, житешт..р..че, сын..у, кабел.., ташч..., к...рпеч, кат..ргы, ачк..ч, бу...у, акб..р, пыч..ы.

Практик эш №10. Аш - су өлкәсендә (ашханәләрдә, ресторанның) эшләүчеләр нинди булырга тиеш? Тел чаралары ярдәмендә аларның образын тасвирлау.

Практик эш №11. Татар халкында киң таралган ризык төрләре, әзерләү ысуллары (презентация ясарга)

Практик эш №12. Берәр әдәби әсәрдән үз һөнәреңә кагылышлы текстны сайлап алырга, тексттагы образлы сурәтләү чараларын табарга

Практик эш №13. Саннар кулланып үзегезнең көндәлек режимыгыз турында иңша язарга.

4. Промежуточная аттестация

Промежуточная аттестация: дифференцированный зачёт

Каждый студент, основываясь на изученные темы, делает презентацию «Моя будущая профессия».